

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

ק"ו.

עין משפט נר מצוה

בא מ"י פ"ז מהלכות
שבת הל' ב סגנון עשין
א טושיע' אר"ח סימן סקג
סעף ג וסעף ד: *

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה (מי דמי
ונו' כגון מעות הכל האל
וכו' אסור בטלטול) לא"מ
ו"ג ס"א א"ו עיקר מי דמי
תיק הספר נעשה בס"ס
לדבר המותר לטלטלו
בלא שום דליקה דספר
בדי טלטול הוא הכא הא
עור נעשה בס"ס לדבר
האסור בטלטול מי' *

רבינו חננאל

ואהדר להו מי דמי תיק
נעשה בס"ס לסי' שמותר
לטלטלו, עור נעשה בס"ס
לכשר אסור לטלטלו, אלא
התיק ומכיל ה"ת לבדו
אלא אתה מעיל אפילו
המעות, כך ק"מ יש מעות
בתיק והצרכות להביאו
לחצול סי' אינך מסיר
המעות מתוכו, דילמא
שני התם במקום שכבר
הגיעו הדליקה עד הספר
ואם יתעסק בהשלכת
המעות האמצע הלהבה,
אבל במקום הדליקה לא
הגיעו והולכין להביא תיק
לחצול הספר, אם יש בתיק
מעות אסור לטלטל עד
שילביש, ושני רב אשי
לעולם בדאמרינן מעיקרא,
ודקא אמרת התם בטלטול
התיק כבוד מלאכה,
כגון דמתכחין לגלות הבשר
ואין רוחוהו לעור, ואקשינן
הוא אביי ורבא דאמרי
תרווייהו מודה ד"ש דסבר
דבר שאינו מתכוון שרי
בפסיק רישיה ולא ימות,
כגון זה אחרתין אומר
המפשיט איני מתכוון לעור,
דומה לאומר הגני מחתך
ראש זה העוף ואין כוונתי
לשחוטו, כגון זה אפילו
ל"ה שמעון שוחט הוא,
ואקשינן דשקיל ליה בברזי,
מפשיט פ"ו נקב"ס, והכי קאמר
מאן דסבר ליה כשהוא
מפשיט מוכחא מילתא
דלא בעי ליה לעור, ולא
דמי לנפיק רישיה ולא
ימות, ולהיכן מצילין אותו
למבוי שאינו מפולש, וכן
הלכה, ולית הלכתא כבן
בתירא דאמר אפילו למבוי
המפולש, והיכי דמי מבוי
שאינו מפולש שמצילין בו
כתבי הקודש.

הבא נעשה במים לדבר האסור. פי' בקונטרס שהבשר אסור
לטלטל שהרי אינו ראוי לאכילה עד הלילה ואינו נראה
דא"כ היכי קאמר לא נטלטל עור אגב צמר כיון דצמר אסור
לטלטל ונראה דלכ"ע צמר מותר לטלטל אע"ג דמאן דשרי ב צמר
תפל בעלמא לנטלטל היינו משום דחזי
לכלבים והכא לא חזי לכלבים מ"מ
משום ציון קדשי שמים שרי לכ"ע
ובטלטול עור אגב צמר הוא דפליגי
והא דקאמר הכא דהוי צמס לדבר
האסור היינו קודם שנשחטה היה
צמס לדבר האסור שכל הצממה
מוקפה היא מטלטול:

מי דמי התם אדהכי והכי נפלה
דליקה. וא"ת אמאי לא קאמר
התם נעשה צמס לדבר המותר
ולדבר האסור הכא נעשה צמס
לדבר האסור גירדא וי"ל דאין נראה
לו לתלמן כיון דהשתא סבר שכיול
לנער מעות מין הכיס ואפילו הכי א"ש
לנער, ושרי כל שהוא עושה להלל
ס"ת ה"ה דשרי להביא תיק שיש בו
מעות גירדא:

אדהכי והכי אשידיהו. משמע
דאי לא מני למשי
המעות הוה מני אשידיהו המיק עם
המעות להביא צו ס"ת וא"כ כשאנו
מופשט אלף עד החמה מותר לכ"ע
לטלטל והואיל ולא מני שדי ליה ולא פליגי
אלא כשהופשט לגמרי כדפי' לעיל:

דשקיל ליה בברזי. פירש
צקונט' דאיכא שבות
צכה"ג וקשה דהוה ליה למיני
צפסמס צפיק אלז דברים (דף סה):
הפשט דדמי שנת צהדי הנהו שבות
דקמי התם דדמו שנת ונראה לר"י
דליכא אפילו שבות דלוינו מפשיט
כשיעור חשיבות עור יחד' ולא דמי
למפיש מורסא' דהתם פתח צקעדי
אך שא"ל וכן כד מוזיקין מ"מ כד
הוא אצל הכא דלא קא עביד הפשט
אפי' שבות ליכא:

דשקיל ליה בברזי. וא"ת דמי
צקוף תמיד נשחט (פסמים
סה): תנא ב' חשכה כל אחד אחד נוטל
פסמו צעורו אס כן לכו צבדו היה
מופשט ומשמע דצבשת איירי דאמתני'
דהתם קאי דקמני ארבעה עשר שחל צבשת' ואיכא למימר דלא קאי
אשבת א"י נוטלו צעורו שנפשט עד החמה ועוד אומר ר"י דאיכא
למימר דרבנן' לדברי רבי ישמעאל קאמרי לדידן מותר להפשט
לגמרי לדידך אודי לן מיהא דמותר להפשט צבזי וא"ת לפי זה
ה"ל למיחשב התם דחייט הפשט' וי"ל דצפולוגתא לא קא מיירי
דלר' ישמעאל לא דמי ליה הפשט כלל ואע"ג דחשיב הרכבתו
והשתאו מחוץ לתחום דפליגי בה ר"ע ור' אליעזר לא חשיב לה
פולוגתא דר"א דשמותי הוא ועוד דמההיא פולוגתא ילפינן דהואה
אינה דוחה להכי קמני לה:

שריש מחיצות ושני לחיים בו. השתא האי דמפרש לה הכי
ומוקי תרוייהו אליבא דר"א ולא בעי למימר שלש מחיצות
ולחי א' אינו מפולש וצבאל לחי זהו מפולש והוא מפרש אליבא
דהלכתא היינו משום דסבר' דצבאל לחי כלל לא הוה שרי צו צבירא'
דחי כרמלית' ולא דמי לחצר שאינה מעורבת וספיקא:
ועוד דרבנן נציצ' אובלין ומשקין. (ואמאי לא נקט חצר
מעורבת) ו' ואדמפלגי צין חצר מעורבת למבוי הוה לן לפלוגי
אלא

צין מבוי משותף למבוי שאינו משותף דצמשתוף יהא מותר להליל לתוכו אובלין ומשקין ואמאי נקט' חצר מעורבת:
ארא אבר רבה בו. תימה מה תירך רבה מקושא דנעיל לתוכו אובלין ומשקין' ו' ואומר ר"י דרבה רוצה לומר דרבנן סברי כרבי יהודה
דוקא לצורך הלל כמצי הקדש ולא לצורך אחר ואצי פריך משום דלוינו נראה לו סכרם שיסבירו כר' יהודה לחלאין ומשני אצי
ג' מחילות כו' ולאצי לא סברי רבנן כר"א לחלאין דר"א להלל כמצי הקדש סגי צלחי אחד דממסיים ואזיל ואפילו לרבי אליעזר כו':
הא

(א) מי דמי. תיק הספר נעשה צמס לדבר המותר לטלטלו צלל שום
דליקה דספר צר טלטול הוא ולדבר האסור כגון מעות: הלא.
האי עור נעשה צמס לדבר שכולו אסור בטלטול שהבשר אסור
לטלטלו דלא חזי לאכילה עד אורחא דפסח אינו נאכל אלא צלילה
ואלי ורבי ישמעאל לית ליה כבוד
שמים צבאלל להדיוט ואפילו הוי עור
תורת כלי עליו מיתסק משום דהוי
צמס לאיסור וכ"ש דהוא גופיה לאו
צר טלטול הוא: א"ש מביאין תיק
צמסו מעות. דהוי צמס לדבר
שכולו אסור ומניח צו ספר להלילו
ואינו צריך להשליך המעות כדמפרש
ואזיל לא נטלטל עור אגב צמר:
אי נימא דמדהיכא דאיס ציה. מעות
עם הספר לא שדי להו לא מצריך
ליה תנא דין למשנינהו דקמני
ואע"פ שיש צמסו מעות: איסוי
נמי מייסוין. מעלמא מאחט זית
הצית תיק וצמסו מעות להניח
צמסו ספר ולהלילו: מי דמי. היכא
דהספר מונח עם המעות להיכא
דהוא צא עכשו להציאו עם המעות
ולתם צו ספר: ה"ס. דספר ומעות
צמסו ליה לא מצרינן ליה
למישנינהו: דינמא אדהכי והכי נפלה
דליקה. על הספר: הלא. אדמייתי
ליה ישנינהו דרך ציאתו: כדאמרינן
מעיקרא. דלא פליגי אלא צהפסטה
ומייתי רבנן ראייה מתיק הספר
דמני' דמלילין מעות אגב ספר
צרי הדיוט אגב צרי גבוה הואיל
וליכא שהות למשנינהו וה"ג אגב
צרי גבוה דכל פעל ה' למענהו
אפילו הכי צרי להביא פ' עקב.
יפשיט: ודקשיא לך כו' דלא צעי
ליה לעור. אינו צריך לו לעור ואינו
לפשט אילינן ומתחסי דמסקן: והא
ר"ש מודה צמס רישיה ונפלה ימות.
והכא אע"ג דלא מתיכון להפשט הוא:
דשקיל ליה צבזי. צמסות דקות
מפשיט ומתך דאין דרך הפשטה צך
ולאו מלאכה הוא אלא שבות: שני
לחיים. לפתח שאין לו מחייה: וזו
מבוי שאינו מפולש. כלומר מבוי
הניתר צלל הלכותיו צין צעירוב צין
צבאר צברים וכל היתר שאר מצבות
יש לו כגון שימות' מצבות: וסרייהו.

מורה ר"ש בפסיק רישיה
ולא ימות. צלמא אמתוך
דלש כהנהו ו צבשת ואי
רוצה שמתוך. דכיון דאי
אפשר שלל ממות צמסין
שעבי ליה וכו אמרינן דבר
שאין מתכוין מותר כגון רבי
דלפני ליה גלא איסור, וכל
גורא ארס מתי כולל וספול
ונלבו שלל ימתינן למשט
התיק, ואע"ג דלכא למשט
דילמא עביד התיק, כיון דלא
מתכוין להכי ואפשר לגמרי
גלא חתיק, כי עביד נמי
התיק דלא נלכא גמריה לא
מתייב, אלא הכי צרי עביד
מודה (סוכה דג). יתר על כן
אמר ר' יהודה. לעיל מניה
איירי צבנת עליה מנת צמס
צבשטי צדי התיק וכו' גמרי
המפושטין להתיק' דשרי ר'
יהודה לנטוליו מתייה משום
פי תקיקה זכר וסוכה, צפיק
כל גנות העיר (ערוכין כה).
וקאמרי צבתימא יתר על כן,
אפילו הכי צרי להביא פ' עקב.
הואיל ורוצה שני מחילות
מעליהם, מחילת הצית מסקן
ומחילת בית השני ומאן, סגי
בתיקתא פורתא (ערוכין כה).
מחילת צדי התיק' וכו' כגון ר'
(עירובין). ערשה לחי מוכין
ולחי מוכין. צמטי פלות כו'
אחד מן כהנים להיכר בעלמא
(עירובין). לחי מתאן אלא פתח
הצית האחד ולחי מתאן אלא
פתח השני לאתו בית עגמון,
והוא סתימה לשני צלחי
התיק' ומותר לנטוליו מצות
לנית (ערוכין כה). דקמרי ר'
יהודה כי מחילות צדי התיק
מדאמימא, והא איכא שני
מחילות מעליהם, מחילות סל
צמס (עירובין כה).

מוסף תוספות
א. [ן]הוה ליה למיסר. מוס'
האל"ם קמ: דיה ופליגי.
ב. דרמפליגי לעיל. מוס'
האל"ם ג. א"כ היתר גמור
הוא. מוס' האל"ם ד. אלא
מכח סברא פריך ליה
דאמאי שרי להביא תיק
שיש בתוכו מעות לצורך
הצלת ספר כיון דמצי
למישנינהו. מוס' האל"ם
ה. המפורש לעיל (ע"ט).
מוס' האל"ם ו. ומתכוין
להוציא לחה, דא לא
צבאר הוה אסור מדרבנן.
מוס' האל"ם ז. אפילו
בשבת את מפשיטין את
העור שלם. מוס' האל"ם
ח. דהכא. מוס' האל"ם
ט. בהדי הך דרוחו שבת.
מוס' האל"ם י. ל"י לרב
חסדא. מוס' האל"ם
יא. להציג, כיון דלכ"ע
אסור לטלטל שם. מוס'
האל"ם יב. [ן]איכא
לאחלופי ברה"י. רש"י.
ג. ושרי וכו' גבי אובלין
ומשקין. מוס' האל"ם
ד. ולא דרך שהוא מציל
כתבי הקודש קאמר
דכתבי הקודש מצילין אפי'

רבנן וכן צמירא צבירא להו כר"א דלמך אין מבוי ואפילו סתום
ניתר צלחי א' ואשמעינן צן צמירא דצהלל כמצי הקדש לא
בעינן לחיים כרבי אליעזר: מפולש קריס ליה. נהי נמי דבעי ר'
אליעזר לחיים מיהו מפולש לא מיקרי: ועוד לרבנן. דלמרי
לשאינו מפולש וקאמרת דהיינו מבוי הניתר צלל הלכותיו: נעיל
לתוכו אף אובלין ומשקין. כמו לחצר המעורבת ואמאי פליגינהו
מהדדי דגבי ספר קמני למבוי שאינו מפולש וגבי אובלין קמני
להיכן מצילין אותן לחצר המעורבת' דמשמע אצל למבוי לא: שני
מחילות. מתאן ומתאן: שני לחיים. לחי לכל פתח ופתח: אליבא
דרכי יהודה. דלמך צמטי מחילות סגי ושני לחיים ואתא צן
צמירא למימר דלגבי ספר מודה ר' יהודה דסגי צמד דג' מחילות
הו: לדידך נמי. איכא למיפריך כאתקפתא לעיל: לרבנן. כיון
דאמרת דתרוייהו כר' יהודה לרבנן דלמרי לשאינו מפולש ומפרשי
ליה לשאינו חסר כלום כר' יהודה דלא צעי אלא שני מחילות ושני
לחיים אי הכי לרבנן יליל לתוכו אובלין ומשקין כמו לחצר המעורבת:
אלא

צין מבוי משותף למבוי שאינו משותף דצמשתוף יהא מותר להליל לתוכו אובלין ומשקין ואמאי נקט' חצר מעורבת:
ארא אבר רבה בו. תימה מה תירך רבה מקושא דנעיל לתוכו אובלין ומשקין' ו' ואומר ר"י דרבה רוצה לומר דרבנן סברי כרבי יהודה
דוקא לצורך הלל כמצי הקדש ולא לצורך אחר ואצי פריך משום דלוינו נראה לו סכרם שיסבירו כר' יהודה לחלאין ומשני אצי
ג' מחילות כו' ולאצי לא סברי רבנן כר"א לחלאין דר"א להלל כמצי הקדש סגי צלחי אחד דממסיים ואזיל ואפילו לרבי אליעזר כו':
הא

בא מ"י פ"ז מהלכות
שבת הל' ב סגנון עשין
א טושיע' אר"ח סימן סקג
סעף ג וסעף ד: *